תפארת יוסף — אחרון של פסח

כל הבכור אשר יולד בבקרך וגו' (דברים ט"ו:י"ט).אמר כבוד אזמו"ר זללה"ה דפרשת כל הבכור הוא הקדמה לפרשת מועדים, כי כן יסד השי"ת קדושת שבת דקביע וקיימא. וכן יסד קדושת יו"ט דישראל מקדשין ליה כדאיתא בזוה"ק (תרומה קלה:) אנן נסבינן מתורה שבכתב תורה שבע"פ. וכן מקדושת שבת קדושת יו"ט. והענין בזה, אף דקדושת שבת קבוע וקיימא מצד עצמה, וזה רומז על הקדושה אשר הוא מצד השי"ת בלבדו ולא יוכל האדם להשיג בפעולותיו. אכן השי"ת החפץ להיטיב לבריותיו נותן מקום לישראל אף בקדושה כזו, וקורא אותה על שם האדם, שיהיה לו חלק בה, ונקרא יגיע כפו. וזה הענין בעצמו הוא כענין קדושת בכור, אף דקדוש הוא מרחם ומלידה מ"מ מצוה להקדישו בפה. וזה רומז כי השי"ת אשר הוא כל יכול נותן מקום לפעולות ועבודות ישראל, אף במקום כזה אשר אי אפשר להאדם להגיע שמה בפעולותיו, וזה הוא מדה במדה, יען אשר האדם מכיר אשר גם באותו המקום אשר נדמה לו שהשי"ת הניח מקום לעבודת ישראל, והיינו קדושת מועדים, דישראל מקדשין ליה ונקראים פני ד', שם ג"כ מכיר הישראל כי כל כחותיו וכל עבודתיו אך מרצון השי"ת בלבדו הוא ולא כחו ועוצם ידו. לזאת מדה במדה מנחיל אותו השי"ת אף בקדושה דקביע וקיימא כאמור. ועל זה הענין רומז הסדר של בריאת האדם ביום הששי ואח"כ תיכף ומיד נתן השי"ת את יום השבת, להורות כי להאדם העובד את ד' בכל ששת ימי המעשה ניתנה אף קדושת שבת לנחלה, והשי"ת קורא אותה על שם האדם. אף כי באמת קדושה קביע וקיימא כזאת הוא למעלה מכח פעולותיו והשגתו, מ"מ נותן לו השי"ת כח כזה עד היכן שיכול להוסיף גם יום טוב שני של גליות, והוא הולך ומגביל את עצמו מאחר שיש לו פחד שמא ח"ו יעשה דבר כנגד רצון השי"ת, לזה נותן לו השי"ת מקום אף במקום היותר גבוה במקום שאין עבודתו מגעת שמה, וקורא אותה על שם האדם. ועל זה רומז מאמר המדרש (רבה שיר השירים א':ו') שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי, סבור הייתי לקבל שכר על שני ימים טובים של גליות ואיני מקבל שכר אלא אחד. ולהבין זאת הלא אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה. אכן המכוון בזה הוא סבור הייתי לקבל שכר על שני ימים טובים, היינו כפי אשר יגיע שכר עבודת האדם ופעולותיו. אכן באמת איני מקבל אלא על אחד, היינו כי השי"ת נותן לו מקום ומנחיל לו קדושה קביעא וקיימא אשר הוא למעלה מהשגתו:

כל הבכור אשר יולד בבקרך ובצאנך הזכר תקדיש לד' אלהיך (דברים ט"ו:י"ט).איתא בש"ס (ערכין כט.) כתוב אחד אומר תקדיש וכתוב אחד אומר לא יקדיש וכו' הא כיצד מקדישו אתה הקדש עלוי. אמר כבוד אזמו"ר זללה"ה, שפרשת כל הבכור הוא הקדמה לפרשת מועדים, והיינו שראשית קבלת הטובה של אדם זה מבורר מאד אצל האדם, וראשית קבלת הטובה של אדם נקרא הקב שלו, כמו שמצינו בש"ס (קדושין נט.) ארעא קמייתא לא מזבני אינשי וכו'. והוא מחמת שבראשית הקבלה של אדם שם עדיין מכיר שמקבלו מהשי"ת שעוד לא נתישן אצל האדם, לזה הוא הראשית מבורר מאד, ומחמת שמבורר מאד אצל האדם צריך האדם להחזיר להשי"ת. ועל ידי זה יתברר

האדם שכל הטובות שמתחיל האדם לקבל הוא הכל כדי שיעבוד השי"ת בהם ולא להנאת עצמו, שמזה שאנו רואין שתיכף בעת התחלת הקבלה של האדם מחזיר תיכף להשי"ת, מזה הוא הסימן שאינו רוצה להנאת עצמו, רק בכל הטובות שמתחיל לקבל רוצה לעבוד השי"ת בהם. וזה הוא הענין של בכור. ולזה הוא הקדמה לפרשת מועדים, כי מועדים נקראים בזוה"ק פני ד', שהשי"ת עומד אז בהארת פנים נגד ישראל להשפיע להם כל מיני טובות, ומראה להם אז החיבה יתירה של ישראל, כי באמת חביבין ישראל שנקראו בנים למקום חיבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום. ובמועד אז מראה השי"ת לישראל החיבה יתירה שלהם, עד היכן שביכולתם לקדש את המועדות, כל כך מראה השי"ת לישראל במועד. לזה איתא בש"ס (ראש השנה טז:) חיב אדם לטהר עצמו ברגל, היינו שישראל מצידו מחויב לברר את עצמו בכל מיני בירורים ולנקות עצמו לעמוד זך ונקי. ועל ידי כן יתברר שאין כוונתו בהשפעה שמקבל במועד להנאת עצמו רק לעבוד את השי"ת:

והשיאנו ד' אלהינו את ברכת מועדיך.אמר כבוד אזמו"ר זללה"ה, כי הענין של ברכת מועדים רומז למה הדבר דומה, לאב ובנו שמהלכים בדרך ומוצאים מיני אבנים טובים ומרגליות, והאב מצוה לבנו שיקח אותם, ושכל הבן אינו מסכים לזה, כי לא ימצא לעת עתה שום תועלת בהם ודומות עליו כמשא, אכן האב מצוה עליו שיקח אותם כי יוטב לו בהם לאחר זמן. וכמו כן ברכת מועדים, הנקראים פני ד', שזה מורה שהבריאה מקבלת אז הטובה מאת השי"ת הנותנה בגודל טובת עין. וזאת הטובה מעוררת אז אצל האדם כח תפלה, והיינו שירגיש בחסרונו ויראה שהוא בעל חסרון וצריך לטובת הנותן. ונמצא שהאדם סובל אז לפי שעה מהטורח. ועל זה אמרו חז"ל בש"ס (קדושין פא.) סקבא דשתא ריגלא, היינו שבימי הרגל השי"ת מנחיל אז הטובה על כל ימות השנה, ואין האדם מרגיש עוד מהטובה ודומה עליו כמשא, אכן באמת נמשך מזה גודל טובה על כל ימות השנה. כאשר רצית ואמרת לברכנו. היינו, כי באמת השי"ת מוכן תמיד להיטיב לבריותיו וצופה לטובה, אכן האדם אינו תמיד מוכן לקבל את הטובה ונמצא אצלו מניעות וטרדות המטרידים מאתו את הטובה ואין בכחו להיות כלי קיבול לקבל את הטובה. אכן במועד אשר האדם מסיר מאתו כל הטרדות, ומכיר בבהירות עד כי גם כח התפלה הנמצא אצלו מוסר ג"כ להשי"ת, ומכיר כי גם זה הכח הוא רק מעצם רצון ד' החפץ להיטב לבריותיו. וכמאמר דוד המלך ע"ה (דברי הימים א י"ז:כ"ה) כי אתה אלהי גלית את אוזן עבדך לבנות לו בית על כן מצא עבדך להתפלל לפניך. וא"כ ממילא נעשה כלי קיבול לקבל כל הטובות וחל עליו כל הברכות. קדשינו במצותיך. היינו מצות מעשיות, כי להיות הגוף נמשך אחר רצון השי"ת להיות כלי קיבול לברכת ד', אין ביכולת האדם רק ע"י מצות מעשיות. אף כי נר מצוה ותורה אור, והתורה היא חיי עולם והמצוה הוא רק חיי שעה. אכן להיות הגוף נמשך אחר רצון השי"ת להיות כל אבר ואבר מלא קדושה, הוא בהכרח ע"י מצות מעשיות, וכשאדם מקיים מצות מעשיות בפועל ממש בכלי הגוף, אז אף כי באמת המצוה הוא רק לבוש לאור ורצון השי"ת, בכל זאת מכיר האדם אח"כ העומק והאור הנמצא במעשה המצות, וממילא נעשה מכל המצות תורה, ואז יקוים בנו ותן חלקנו בתורתיך: